A background image showing a stone statue of two figures, likely saints or rulers, standing under a large golden cross. The figure on the left is pointing upwards, and the figure on the right is holding a book. The text is overlaid on this image.

Η ΔΙΑΔΟΣΗ ΤΟΥ
ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ
ΣΤΟΥΣ ΜΟΡΑΒΟΥΣ ΚΑΙ
ΤΟΥΣ ΒΟΥΛΓΑΡΟΥΣ

Ο ΕΚΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΜΟΡΑΒΩΝ

Ένα από τα μεγαλύτερα επιτεύγματα του **βυζαντινού πολιτισμού** ήταν η διάδοση του Χριστιανισμού στους **Σλάβους**.

Όλα ξεκίνησαν, όταν ο ηγεμόνας της Μοραβίας, **Ραστισλάβος**, ζήτησε από την Κωνσταντινούπολη το 862/863 να στείλει ιεραποστόλους για να διδάξουν στον λαό του τον Λόγο του Χριστού.

- Κάρολος ο Φαλακρός
- Λοθάριος / Λουδοβίκος Β'
- Λουδοβίκος ο Γερμανικός
- Υπό τον έλεγχο του Λουδοβίκου
- Σύνορα, 843 / 870
- Διαίρεση του 870

Πηγή εικόνας: Ιστορικός Άτλας της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, Εκδόσεις Σαββάλα, Αθήνα, 2006, σελ. 95

Η περιοχή της
Μοραβίας κατά τη
διάρκεια της
ηγεμονίας του
Ρασσιολάβου
846-870

Η περιοχή της
Μεγάλης Μοραβίας
κατά τη διάρκεια
της ηγεμονίας του
Σβατοπλόκ Α΄
871-894

Πηγή
εικόνας: <https://de.wikipedia.org/wiki/M%C3%A4hrerreich>

Ο ΕΚΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΜΟΡΑΒΩΝ

Ο **Ραστισλάβος** αναζήτησε στήριξη στο **Βυζάντιο** για να μπορέσει να αντισταθεί στους Γερμανούς και στους Βουλγάρους.

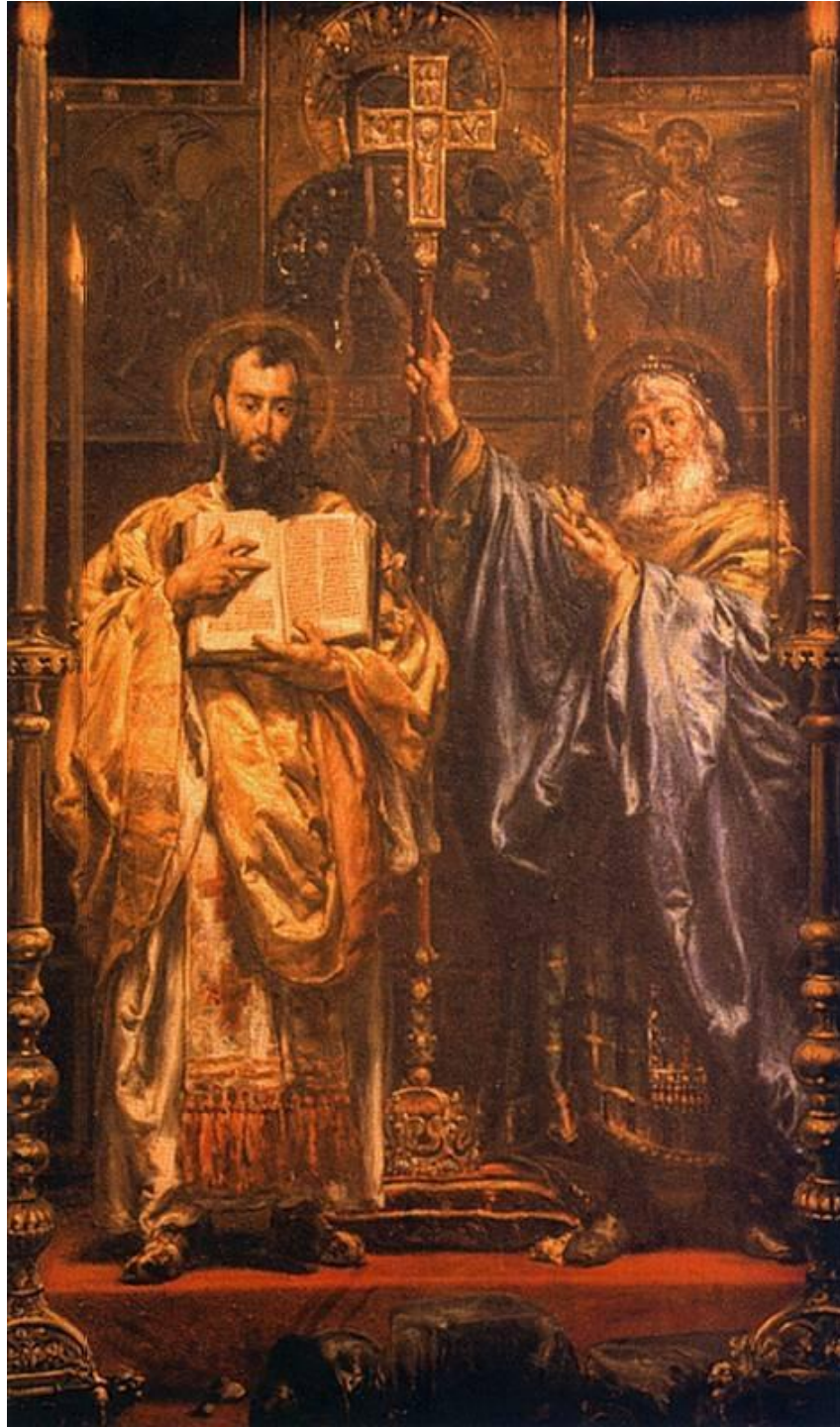
Αυτοκράτορας εκείνη την περίοδο ήταν ο **Μιχαήλ Γ΄**, ο οποίος αντιλήφθηκε αμέσως τα οφέλη της πρότασης του **Ραστισλάβου**. Το Βυζάντιο θα μπορούσε να επεκτείνει την επιρροή και την πνευματική του ακτινοβολία στην κεντρική Ευρώπη.

Ο ηγεμόνας των
Μοραβών
Ραστισλάβος σε
παράσταση Αγίου.
Εθνικό Μουσείο της
Σλοβακίας, Μπρατισλάβα

Ο ΕΚΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΜΟΡΑΒΩΝ

Ο πατριάρχης Φώτιος ανέθεσε αυτήν την αποστολή σε δύο αδέρφια με καταγωγή από τη συμβασιλεύουσα **Θεσσαλονίκη**, τον **Μεθόδιο** και τον **Κωνσταντίνο**. Ο τελευταίος πήρε αργότερα το όνομα **Κύριλλος**. Τα δύο αδέρφια ήταν έμπειροι διπλωμάτες και λόγιοι, που γνώριζαν άριστα τη **σλαβική γλώσσα**.

Τα αδέρφια Κύριλλος και Μεθόδιος
Πίνακας του Jan Matejko, 1885

Ο ΕΚΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΜΟΡΑΒΩΝ

Οι δύο αδελφοί έφτασαν στην Μοραβία το καλοκαίρι του 863 και ο Κωνσταντίνος, δηλαδή ο **Κύριλλος**, δημιούργησε

- ένα **σλαβικό αλφάβητο, το γλαγολιτικό**, που απέδιδε όλες τις φωνητικές ιδιαιτερότητες της σλαβικής γλώσσας.
- μετέφρασε στη **σλαβική γλώσσα** όλα τα ιερά βιβλία και τη Θεία Λειτουργία.

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΕΚΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ

Είναι τεράστια η σημασία του εκχριστιανισμού των Σλάβων, που ξεκίνησε με τους Μοραβούς:

- 1 η χρήση της **σλαβικής γλώσσας** διευκόλυνε τους **Σλάβους Μοραβούς** να καταλάβουν τον Λόγο του Κυρίου
- 2 οι **Σλάβοι** γνώρισαν τον πολιτισμό των **Ελλήνων** και του Χριστιανισμού

ΤΟ ΚΥΡΙΛΛΙΚΟ ΑΛΦΑΒΗΤΟ

εκδοχή κυριλλικού αλφάβητου κατά τον 10ο αιώνα

А Б В Г Д Е Ж З И І К Л М Н О П Р С
Т ОУ Ф Х Ѡ Ч У Ш Щ Ъ Ы Ь Ћ Ю Я Ѧ Ѣ Ж
Ѫ ђ њ ѣ ѵ

εκδοχή κυριλλικού αλφάβητου κατά το 1708

А Б В Г Д Е Ж З И І К Л М Н О П
Р С Т ОУ Ф Х Ч У Ш Щ Ъ Ы Ь Ћ Ю Ѡ Ѳ ѵ

εκδοχή κυριλλικού αλφάβητου το 1918

А а Б б В в Г г Д д Е е Ё ё Ж ж З з И и Й й
К к Л л М м Н н О о П п Р р С с Т т У у Ф ф
Х х Ц ц Ч ч Ш ш Щ щ Ъ ъ Ы ы Ь ь Э э Ю ю Я я

Το γλαγολιτικό αλφάβητο εξελίχθηκε από τους μαθητές του Κύριλλου
Και ονομάστηκε προς τιμήν του «κυριλλικό»

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΕΚΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ

- ③ ενίσχυσε την κοινότητα της **σλαβικής** φυλής
- ④ ενίσχυσε την κοινότητα της **κοινής** πίστης

Οι αδελφοί Κύριλλος και Μεθόδιος είχαν απόλυτη επιτυχία στο έργο τους. Έμειναν στη Μοραβία τρία περίπου χρόνια και οργάνωσαν τη σλαβική εκκλησία (863-866).

Ο ΕΚΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΓΑΡΩΝ

Ο εκχριστιανισμός των **Βουλγάρων** υπήρξε πεδίο σύγκρουσης μεταξύ του **Βυζαντίου** και του **πάπα** της Ρώμης. Ο πάπας προσπαθούσε να επεκτείνει την επιρροή της **ρωμαιοκαθολικής εκκλησίας** στη Βαλκανική.

Ο **Βούλγαρος** ηγεμόνας **Βόρης** υποχρεώθηκε από τον **βυζαντινό στρατό** να βαπτιστεί Χριστιανός με ανάδοχο μάλιστα τον αυτοκράτορα **Μιχαήλ Γ'** το 864.

Ο ηγεμόνας των Βουλγάρων Βόρης Α΄ (828 – 907)

Από το εικονογραφημένο ψαλτήρι
του Κωνσταντίνου, Πρεσλάβα, 9^{ος} αιώνας

Το βάπτισμα του χαγάνου των Βουλγάρων Βόρη Α΄ από το χρονικό του Μανασσή

πηγή εικόνας: https://en.wikipedia.org/wiki/Boris_I_of_Bulgaria

ΝΕΑ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΤΟΥ ΠΑΠΑ

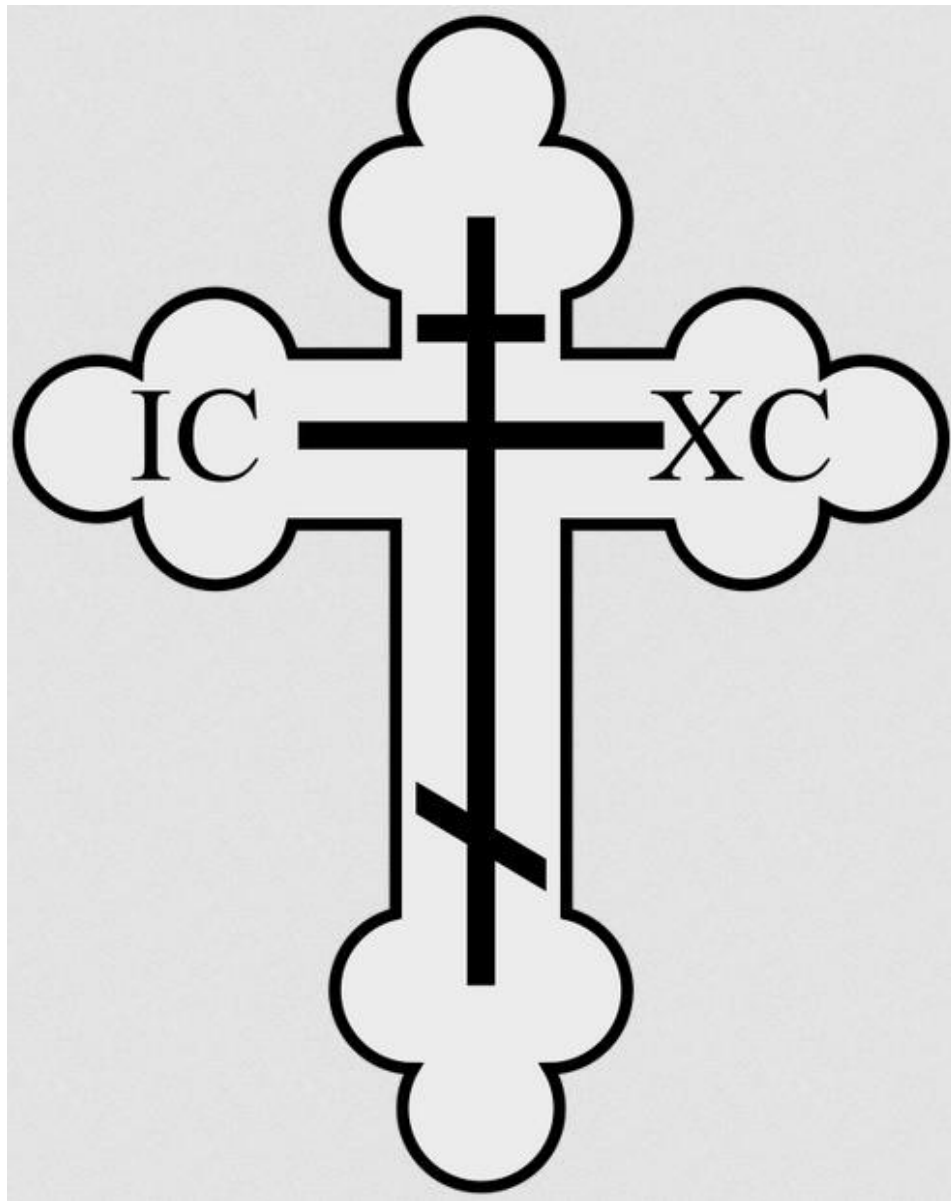
Ο **Βόρης** κάλεσε εκ νέου τον **πάπα** να επέμβει σε θέματα της Βουλγαρικής Εκκλησίας. Τότε ο πατριάρχης **Φώτιος** επενέβη αποφασιστικά και κατηγόρησε τη Ρώμη για λειτουργικά και δογματικά λάθη, κυρίως το **filioque**.

Σύμφωνα με την **εκκλησία της Ρώμης**, το Άγιο Πνεύμα εκπορεύεται και από τον Υιό. Το δόγμα αυτό απορρίφθηκε από τη σύνοδο του 867 και ο **πάπας** Νικόλαος **αναθεματίστηκε**.

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΣΧΙΣΜΑ

Αυτό ήταν το **πρώτο σχίσμα** μεταξύ των εκκλησιών **Ρώμης** και **Κωνσταντινούπολης**. Αργότερα η εκκλησία της Βουλγαρίας υπάχθηκε οριστικά στη δικαιοδοσία του πατριαρχείου Κωνσταντινούπολης, με απόφαση της συνόδου του 870.

**Κείμενα, συγγραφή, ιστορική έρευνα, εικόνες: Γαρίτατζης Χαράλαμπος (ΠΕ07)
Φιλολογική επιμέλεια: Dr. Γεωργία Μιχαήλ (ΠΕ02)**